

17748

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN

SVBLOCARI POSSINT
OPERA E

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISEVVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XXIII MART. ANNO MDCCCLXXIV.

DEFENDET

ABRAHAMVS BEYER

NIVIMONTAN.

LIPSI AE

EX OFFICINA LANGENHEMII.

Ms P 214

Ms P 214

AN
OPERAE SVBLOCARI
POSSINT.

§. I.

 Equidem comparare solent locationem conductio-
nem cum emtione venditione, quod et CAIVS
L. 2. π. locat. conduct. adfirmat, aiens: *locatio et
conductio proxima est emtioni et venditioni, iisdem-
que iuris regulis constitit*: tamen hoc non semper ita verum est,
vt ab emtione regulis ad locationis iura consecutio fieri recte
queat. Nam quae translatio rei venditae fit, alienandi ani-
mo fit, hinc in emtione venditione adest iustus titulus ad
transferendum dominium habilis, qui titulus in locatione
nunquam existit. Haec ergo regula, quod proxima sit em-
tioni conductio, in iis duntaxat procedit, quae de consensu
de certa re et certo iustoque pretio definiuit lex.

A 2

§. II.

§. II.

Obiectum locationis vel sunt *res*, vel *operæ*, nisi tertium obiectum quaeramus in *opere perficiendo*. Locatio rerum conductori concedit usum rei locatae innoxium. Fungibilium autem rerum, quae usu absumentur nulla est locatio. Cum enim ea sit conductoris obligatio, ut finita conductione saluam rem restituat locatori, haec obligatio nulla esset sua natura in rebus fungibilibus, quae consumtae usu restitui non possent. Sed in locatione parum interest, an propria sit res, quae locatur, an aliena, quippe hic non agitur de transferendo rei dominio, sed saltem de usu rei concedendo. Hinc apud PAVLVM in *L. 24. §. 1. ff. Locat. cond.* colonus locat fundum conductum. Hanc a conductore factam locationem dicunt *Sublocationem*.

§. III.

Sublocatio et subconductio rerum non improbatu legibus. Probat LABEO in *L. 60. pr. 7. Locat.* Ait: *Cum in plures annos domus locata est: praestare locator debet, ut non solum habitare conductor ex Kalendis illis cuiusque anni, sed etiam locare habitatori, si velit, suo tempore possit.* Sublocat ergo aedium conductor habitatori. Neque prohibere potest locator conductori, quo minus sublocet. At sicuti pacta legem dant contractui, ita et videndum est, an pacto locationi adiecto improbata sit sublocatio, ita ut vel plane non fiat, nisi consentiente locatore. Quod si itaque contractum sit in hunc modum, sublocatio vel fieri nequit, vel saltem non, nisi consentiente locatore.

§. IV.

Alterum obiectum locationis sunt operæ praestandae. Validam vero operarum conductionem esse, probat Rescriptum DIOCLETIANI et MAXIMIANI ad Papinianum quen-

✻ ✻ ✻ ✻

quendam datum in *L. 22. C. de locat. et conduct.* *Si hi, contra quos supplicas, facta locatione certi temporis, suas tibi locauerit operas, quatenus bona fides patitur, causa cognita competens iudex conuentionem seruari iubebit.* Non vero omnes, sed honestas operas atque quae tantum illiberales sunt, locari posse satis tritum est, quare romani in agrimensorum operis omnem reprobant locationem, quae causa fuit actionis contra mensorem a Praetore datae. Quis enim operas mercede conducere posse credat, quae propter liberalia studia et artes haud aestimari, sed solo aliquo honorario vel aliquo tantum modo compensari possent.

§. V.

Sicuti vero operae honestae atque illiberales locari possunt; ita quaestio enata est, an et conductae illae operae sublocari queant. Communiter adfirmant atque saltem limitant in eum modum, ut est apud BERGERVM in *Oecon. Iur. L. III. Tit. V. Thes. XXII. not. 4.* modo locatoris non interfit, ut puta, cum seruus a conductore humano sublocetur saeuo. Utque hanc suam sententiam probent, ad legum autoritatem confugiunt, atque prouocant ad argumentum ductum ex *L. 7. π . locat.* et *L. 6. C. de locat.* Sed sicuti in omni causarum decisione periculosissimum est ex argumento legis decidere, nisi prius rationes exactissime cognitae omnesque circumpositae causae accuratissime perpensae sunt, nisi velimus a baculo ad angulum, ut aiunt, et ut saepe fieri solet, concludere, imo nisi velimus a simili ad idem argumentum ducere immemores formulae philosophorum: *omne simile in se esse dissimile*, atque summa cum cautione haec ex argumentis legum decidendi ratio adhibenda ita examinabimus, an ex allegatis iuris textibus tuto probati operi possit.

§. VI.

Ait PAVLVS in L. 7. *π. locati*: *Si tibi alienam insulam locauro quinquaginta, tuque eandem sexaginta Titio locaueris, et Titius a domino prohibitus fuerit habitare: agentem te ex conducto (aduersus dominum primum locatorem) sexaginta consequi debere placet: quia ipse Titio tenearis in sexaginta.* Ex ipsa lege statim apparet, agi tantum de actione illa, qua, quod in fruenda re locata impediatur a locatore conductor, ex conducto aduersus locatorem agere debeat, exemplo sumto ex sublocatione insulae seu domus liberi circuitus. Et putat Paulus in tantum locatorem condemnandum, quantum conductor iam sublocator subconductor teneatur. Et quo probat Ictus, quanti, id quod interest, taxandum sit, ex mercede explicationem capiendo. Conductor locatori mercedis nomine quinquaginta debebat, subconductor ex mercede sexagintorum tenebatur. Intererat ergo conductoris, ut fruatur subconductor insula, quippe a quo mercedis nomine sexaginta accipiebat. Condemnandus ergo locator primus in sexaginta, quibus iam conductori carendum, cum subconductor habitare prohiberetur. Tantum enim conductori intereat. Sed unde argumentum ad sublocationem operarum capiamus. Forsitan ex eo, quod cum res sublocare liceat, ergo et operas? Quod argumentum maxime fallit, cum a nexu rei ad personae obligationem argumentum vix procedat.

§. VII.

Ita comparata est altera probatio ex argumento Rescripti Diui ALEXANDRI A in L. 6. *C. de locato conducto*. Rescripserat videlicet Imperator cuidam Victorino: *Nemo prohibetur rem, quam conduxit, fruendam alii locare; si nihil aliud conuenit.* Eadem est argumenti vis. Nihil hic de sublocatione operarum, bene vero de rei sublocatione. In locatione rei, non cum ipsa re contrahitur nexus, sed tantum cum

cum rei domino, qui certum rei locatae usum in alterum confert, neque ad aliquid tenetur, quam ad usum rei concedendum. In locatione operarum, conductor non tantum contrahit circa rem, sed ad faciendum semet ipsum simul obligat, ipseque locator fit obiectum obligationis in sua persona. Quae si accurate ponderantur, probatio communis opinionis ex huius legis argumento haud procedit, cum alia causa sit eius, qui patitur, ut alter sua re fruatur, et eius, qui alteri ad faciendum, in quo consistunt operae, tenetur.

§. VIII.

Neque satis idoneum erit argumentum ex *seruis romanis* ductum, quorum operas sublocari potuisse largius concedam. Sicuti enim in hac sublocatione non personae obligatio est, cum servus neque operarum conductor neque locator; ita ad liberarum personarum obligationes nulla erit conclusio. Scimus enim, romanos servos suos in classe rerum atque veteri iure, rerum mancipi connumerasse iuraque personarum iis negasse. Quod si itaque dominus serui operas cuidam locaret, dubium non est, quin conductor easdem sublocare potuerit; rei enim fructus, qui in praestatione operarum consistebant locasse videbatur, quod docet *CALVVS* in *L. 4. pr. π. de Oper. serv.* *Fructus hominis in operis consistit, et retro in fructu hominis operae sunt:* Sed quis ab operis serui ad ingenui liberive hominis labores praestandos ducat argumentum? Et gravius dubium adhuc ex eo venit, quod non omnia facta, licet ad liberales artes haud pertineant, (operae autem in factis consistunt) quidem locari potuisse adserat *PAVLVS* in *L. 5. §. 2. π. de praeser. verb.* quod habet quoque *Gerh. NOOD ad Pand. Tit. locati.*

§. IX.

Quae cum ita sint, non omnino putem, veram esse sententiam communem. Largior posse sublocari operas ea ratione, si consentiat locator operarum. Nam ubi mihi ope-

ras

ras suas locat, mihi sese obligatum vult, neque quidquam
 aliud ius, quam personale concedit, videlicet, vt operas ab
 eo exigere valeam, non vt alius easdem exigit. Quo ergo
 iure cogam locatorem operarum, vt easdem subconductor
 praestet, cum quo non contraxit, si in sublocationem non
 consentit. Fac itaque Titium Caio operas locasse, Caium
 operas Sempronio sublocasse, vnde veniat vis obligandi. Si
 enim ipse Titius Sempronio sublocaret, non est sublocatio,
 sed remissa priori locatione noua locatio. Neque ex con-
 tractu conductarum operarum tanta vis venire poterit, vt
 extra consensum cogem operarium, qui meae conuentioni
 stet, operasque, quas mihi debet, tertio cuidam, cui ego con-
 ductor promiseram, praestet. Deficit in eiusmodi subloca-
 tione operarum omne fundamentum, cum liberi homines
 apud nos operas locent, in quos nobis dominium compe-
 tere nequit. Conductio locatio solo consensu nititur, nec
 extra consensum extendenda, ergo nec extra personas con-
 sentientes. Hinc conductor non poterit in tertium quem-
 piam suum ius transferre exigendi operas, nisi fiat locatore
 consentiente. Secus si per meum operarium in vtilitatem
 tertii aliquid conficiendum curem, sed tunc non est operarum
 sublocatio, quippe subconductor non adest, nec subcon-
 ductori enascitur obligatio. Et quam ponunt limitationem,
 quae ex romani iuris rationibus de seruitute deprompta, quae
 ad liberos homines haud quadrat, docet, consensum in sub-
 locatione necessarium esse ipsius operarii.

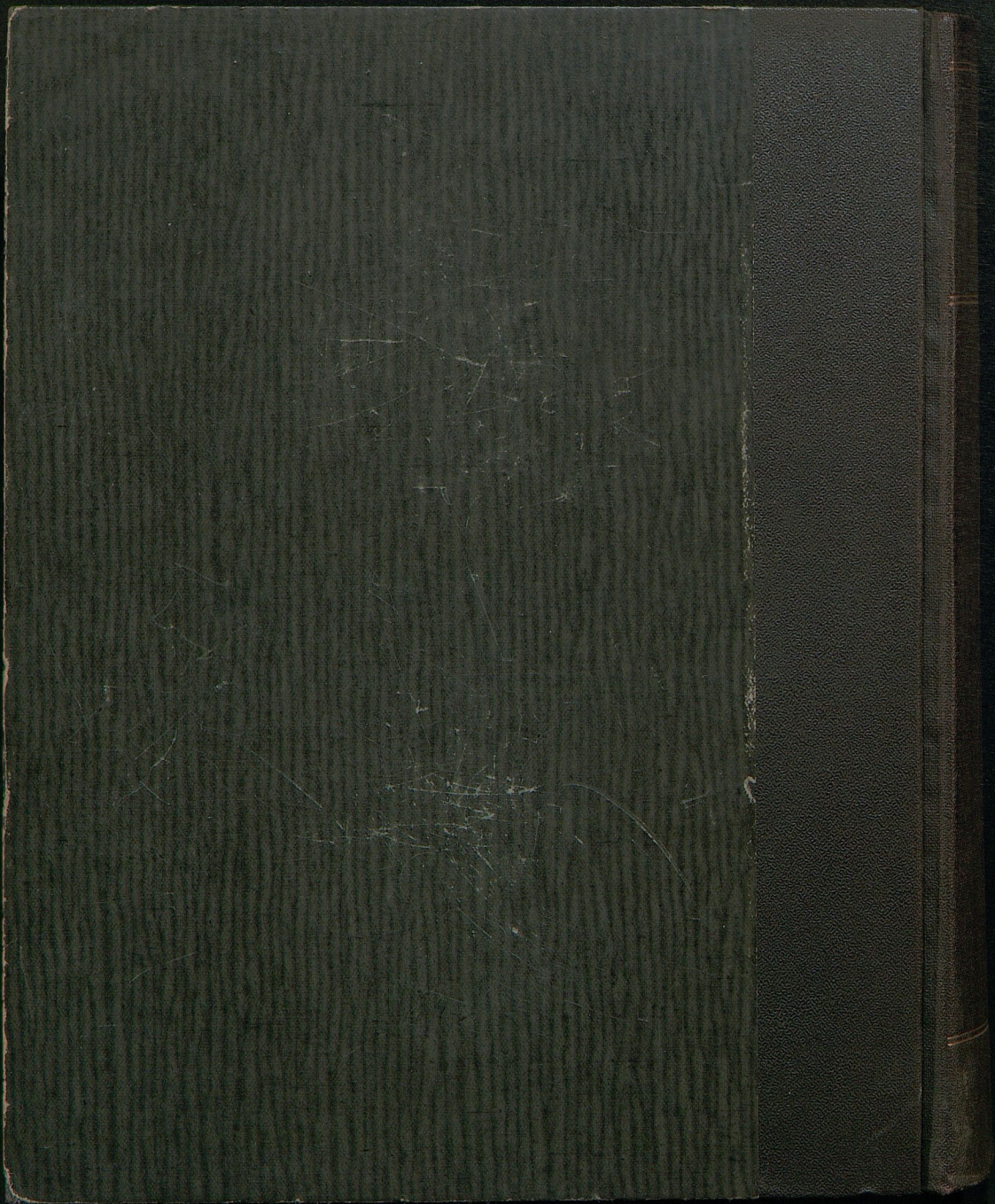

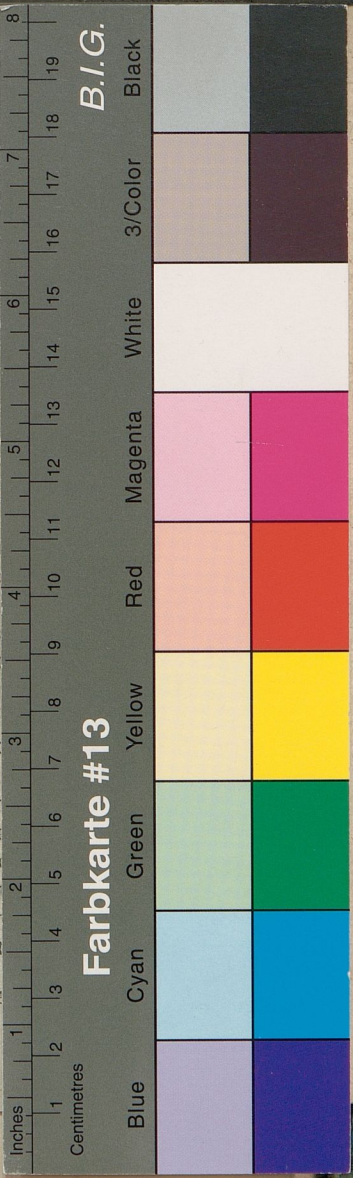
VD
18

ULB Halle
002 689 030

3

22

17748

P 214

P 214

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN
SVBLOCARI POSSINT
OPERA E

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISVURGENS.
SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE XXIII MART. ANNO MDCCCLXXIV.

DEFENDET
ABRAHAMVS BEYER

NIVIMONTAN.

LIPSI AE

EX OFFICINA LANGENHEMII.

